

m·power

Informatieboek: Stemmen

Gemeenteraads-
verkiezingen
Woensdag
18 maart 2026

Gemeenteraadsverkiezingen Woensdag 18 maart 2026

Stemmen betekent dat je mag kiezen. Bij de gemeenteraad - verkiezingen, kies je de mensen die de baas zijn in jouw gemeente in Nederland. Dit is jouw stad of dorp. Die mensen heten politici. Zij maken de regels.

Iedereen in Nederland van 18 jaar en ouder mag stemmen. Jij dus ook. Dat heet stemrecht. Het is jouw recht om te kiezen. Het staat in de wet. Niemand mag dat van je afpakken.

Je krijgt jouw stempas voor 5 maart opgestuurd. Als jij je stempas kwijt bent, kun je een nieuwe aanvragen. Ook als je er geen hebt gekregen. Dat kan tot 17 maart bij de balie van je gemeente. Neem je identiteitskaart mee.

Je kunt alleen stemmen in de gemeente waar je woont.

Waarom is kiezen belangrijk?

Omdat je dan kunt laten weten wat jij wilt. Wat jij belangrijk vindt. Waar moet in jouw gemeente in Nederland het meeste geld aan uitgegeven worden? Dat is het geven van je mening.

Hoe wordt een gemeente bestuurd?

Elke gemeente heeft:

- raadsleden
- wethouders
- een burgemeester

Op 18 maart kies je de raadsleden.
Dat is een groep mensen van alle politieke partijen uit jouw gemeente.

De taak van de raadsleden:
De raad beslist veel zaken voor de gemeente.
Moeten er meer fietspaden komen?
Waar moet er meer groen komen?
Waar mogen huizen gebouwd worden? En nog veel meer.

De raad controleert de burgemeester en wethouder of zij al die dingen goed doen.

De raad vertelt wat de inwoners willen.

De raadsleden kiezen de wethouders. Elke wethouder zorgt voor een speciaal onderdeel van de gemeente. Een wethouder is voor bijvoorbeeld onderwijs.

Een andere wethouder voor alle geldzaken. De ander weer voor het bouwen van een nieuwe woonwijk.

Een burgemeester denkt en beslist overal mee over. Maar de burgemeester is er ook voor de veiligheid. En is er om voor jouw gemeente op te komen.

Kijk ook naar de film: Wat is een gemeenteraad van [Steffie.nl](https://www.steffie.nl)

<https://www.hoewerktstemmen.nl/nl/modules/uitleg-gemeenteraad/#!/3/stap-1.html>

Wat vind jij belangrijk?

Vind jij een veilige straat belangrijk?
Moeten auto's in een dorp of stad 30 km per uur rijden?
Dat is nu vaak 50 km per uur, dat is sneller en minder veilig.

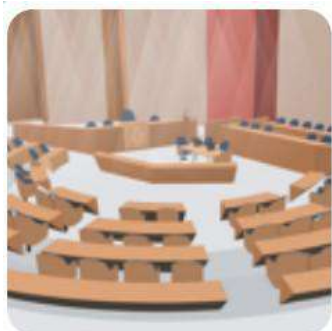
Zou je een windmolen bij jou in de buurt willen hebben?
Dan hebben we meer groene stroom.
Of vind je windmolens maar lelijk?

Vind jij de natuur belangrijk?
Of zouden ze in een weiland allemaal nieuwe huizen mogen bouwen?
Veel mensen zijn op zoek naar een huis.

Door te stemmen, kies je voor mensen die hetzelfde belangrijk vinden als jij.
Zo laat je jouw mening horen.

Als veel mensen stemmen, luisteren de burgemeester, wethouders en raadsleden beter. Zij gaan dan rekening houden met wat jij wilt.
Dat noemen we medezeggenschap
(= samen meepraten en beslissen).

Jij bepaalt zelf of je gaat stemmen. Jij kiest of je wel of niet gaat.
Ga je niet, dan praat je niet mee over jouw gemeente.

Wanneer je niet goed weet hoe je moet stemmen, kun je informatie zoeken.
Deze staat ook op Mpower.

Je kunt ook op hoewerktstemmen.nl gaan kijken, daar staat ook goede informatie.
Zoek die pagina op.

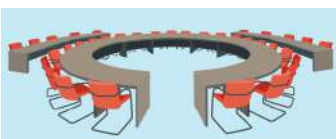
Je kunt het Kieskompas op de website van [Steffie](http://Steffie.nl) maken. Dan weet je beter waar je op kunt stemmen. Zoek die pagina op.

Welke partijen er meedoen aan de verkiezingen is in elke gemeente anders.
Soms horen ze bij landelijke partijen.
Soms zijn het lokale partijen, die alleen in jouw gemeente meedoen.

Kijk op de website van jouw gemeente welke partijen er meedoen.
En kijk daarna op hun websites of op hun social media.

Na de verkiezingen gaan vaak een paar partijen samenwerken.

Op <https://stemmijjook.nl/> kun je veel informatie vinden, ook filmpjes over stemmen voor de gemeenteraad.

Lees Simpel

Geïnstalleerd

Wil je informatie van politieke partijen in makkelijke taal?!

Download de Lees Simpel app op jouw telefoon

Scan met deze app de tekst en je krijgt in makkelijke zinnen uitleg over wat er staat.

Stemmen

Zo stem je.

Deze illustraties zijn van ProDemos

Proef: In sommige gemeenten, bijvoorbeeld Den Bosch, is een kleiner stembiljet.

Dan kleur je eerst een bolletje voor de partij die je kiest.

Het tweede bolletje is voor de persoon die je kiest van de partij die je gekozen hebt.

Je krijgt een stempas.

De gemeente stuurt je een stempas, uiterlijk op 4 maart.

En een lijst met alle partijen en kandidaten die meedoen met de verkiezingen.

Kies in de lijst een politieke partij die het beste bij jou past. En kies een persoon.

Er doen lokale partijen mee. Die zijn speciaal voor jouw gemeenten.

En er doen landelijke partijen mee.

Ga op 18 maart naar het stembureau. Neem je stempas mee.

Neem ook je paspoort, rijbewijs of identiteitskaart mee.

Geef je stempas aan de mensen van het stembureau.

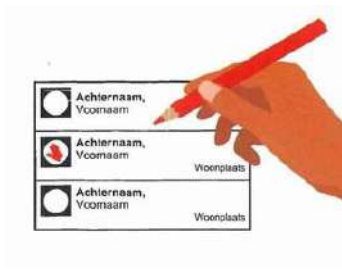
Laat ook je paspoort of rijbewijs of identiteitskaart zien.
De mensen van het stembureau controleren je stempas.

Je krijgt een stembiljet.
Op het stembiljet staan alle politieke partijen die meedoen.
En alle mensen waar je op kunt stemmen.

In het stemhokje ligt een rood potlood. Ga in een stemhokje met het stembiljet.
Dat doe je alleen.

Zoek op het stembiljet de naam van de persoon op wie je wilt stemmen.
Kleur het vakje voor de naam rood. Kleur 1 vakje rood, niet meer.

In gemeentes met de proef met kleine stembiljetten maak je twee bolletjes rood.

Vouw het biljet dicht en doe het in de stembus.

Je hebt gestemd!
Na 21.00 uur worden alle stemmen geteld.
Daarna wordt de uitslag bekendgemaakt.
Je vindt de uitslag op tv, internet of in het nieuws.

Stempas kwijt?
Je kunt een nieuwe stempas aanvragen bij de balie van jouw gemeente.
Dat kan tot 17 maart 2026.

Op internet kun je van tevoren oefenen met stemmen!

Ga naar de website Hoewerktstemmen.nl:

<https://www.hoewerktstemmen.nl/nl/> van Steffie

Of op [Promedos.nl](https://www.promedos.nl/) , zoek deze website zelf op.

Stellingen/vragen: Verkiezingen

Onder deze vragen staat een spelbord. Je kunt alles uitprinten en maken.

Zo kun je een spel spelen met vragen over de verkiezingen.

Elke vraag heeft een kleur. Die kleuren heeft het spelbord ook.

Komt je pion op een gele vak op het spelbord, pak dan een vraag met geel. Er zijn ook rood, blauw en groene vragen.

Knip alle stellingen/vragen los van elkaar. Maak stapeltjes van dezelfde kleur.

Vragen verkiezingen-spel

Wat vind jij van het bouwen van huizen?

BLAUW

Mag een nieuwe woonwijk in een weiland gebouwd worden?

Houd jij van de natuur?

GEEL

Wil jij dat er meer bomen geplant worden?

Wat vind jij het meest belangrijk?

GROEN

Huizen bouwen of veel natuur houden.

Waarom?

Windmolens.

ROOD

Vind jij groene energie belangrijk?

Dat is energie die onze natuur niet vies maakt.

Bijvoorbeeld zonne-energie en wind-energie.

Wat vind jij van een windmolen in jouw tuin? **BLAUW**

Wat vind je van een windmolen in jouw straat?

Wat vind jij van een windmolen in jouw gemeente?

Zijn er voldoende verkeerslichten in jouw gemeente?

Kun je overal veilig oversteken? **GEEL**

Zijn er stoplichten voor fietsers?

Mogen auto's 50 km per uur rijden? **GROEN**

Of vind je dat ze minder hard mogen rijden? 30 km per uur.

Kun je veilig fietsen in jouw gemeente?

Zijn er genoeg fietspaden? **ROOD**

Nee? Wat zou je graag willen veranderen?

Hoe ga jij het liefst door de stad of jouw gemeente?

- A. Met de fiets
- B. Lopend
- C. Met de bus
- D. Met de trein

-Lukt dat goed? -Of zijn er veranderingen nodig?

 BLAUW

Wat moet de gemeente als eerst maken?

- A. Een glad fietspad
- B. Tegels op de stoep die los zitten

Waarom?

GEEL

Zijn de stoepen en wegen bij jou in de buurt heel of zitten er gaten in?

GROEN

Wat zou je ervan vinden als er gaten in zitten?

- Wat vind jij van afval scheiden?
- Vind je dat belangrijk?
- Waarom?
- Wat gebeurt er met gescheiden afval?

ROOD

Wat doe jij met een leeg pak melk?

- A. Ik gooi het op straat
- B. Ik gooi het in de bak voor plastic

-Denk jij na hoe je afval weggooit?

BLAUW

Ik wil extra geld betalen om mijn gemeente schoon te houden.

- A. Ja, omdat
- B. Nee, omdat

GEEL

Gooi jij je afval altijd in een prullenbak?

GROEN

- A. Ja altijd
- B. Meestal wel
- C. Nee

Wat zou het beste zijn?

Ik vind veel bomen in mijn gemeente belangrijk.

ROOD

- A. Ja, omdat
 - B. Nee, omdat
-

De gemeente moet het blad van de bomen opruimen op de straten.

BLAUW

Wat vind jij?

Woon jij graag in jouw buurt?

GEEL

Ja, omdat

Nee, omdat

Vertel hoe jouw droomhuis eruitziet.

GROEN

Of teken jouw droomhuis.
Hier krijg je 1 minuut voor.

Vertel hoe jouw droom -straat of droom-wijk eruit ziet.

BLAUW

Wat wil je in de straat of wijk hebben?

Er moeten meer huizen komen in jouw buurt.

Waar moeten deze komen te staan? Wat vind jij?

Op een plek waar nu een parkeerplaats is voor auto's?

of

ROOD

Op een plek waar nu natuur is?

Wat heb je liever?

GEEL

- A. meer politie en veiligheid-mensen op straat
- B. meer lampen die 's avonds fel branden

Waarom?

-Is er een plek in jouw buurt waar je bang bent als het donker is?

-Wat moet daar veranderen zodat je niet meer bang bent?

GROEN

Bedenk een afspraak voor de buurt waar iedereen blij van wordt.

ROOD

Noem iets wat voor jou heel duur is.

-Zou de gemeente daarbij moeten helpen?

-Waarom?

BLAUW

Wat vind jij beter?

Een groot terras met plastic tafels en stoelen?

OF

GEEL

Een park met veel gras, bloemen en modder?

Waarom?

Heb jij hulp nodig bij dagelijkse dingen?

-Nee

-Ja. Wie helpt jou? Wie betaalt dat?

GROEN

De burgemeester komt op bezoek.

Je mag de burgemeester 1 vraag stellen.

Wat vraag je?

ROOD

Wat moet de brandweer doen?

- A. branden blussen
- B. mensen uit auto's bevrijden
- C. Katten uit bomen redden
- D. Anders

Je kunt meer antwoorden kiezen.

BLAUW

Waar moet de brandweer het eerste naartoe? Wat vind jij?

- A. een groot huis
- B. een klein huis
- C. een bosbrand

D. of....

GEEL

Heb jij weleens met de politie gepraat?

-Waarover ging dat?

-Was dat fijn?

GROEN

Wat vind jij fijner?

A. De politie die in een auto snel voorbij rijdt

B. Een politieman of vrouw die rustig wandelt en een praatje maakt.

-Waarom?

ROOD

Ga jij weleens naar een feestje in de stad of het dorp?

Zoals carnaval, een jaarmarkt, Koningsdag of.....

Waarom vind je dat leuk of niet leuk?

BLAUW

Moet elke gemeente veel geld uitgeven om die feesten te organiseren?

Welk feest vind jij leuker?

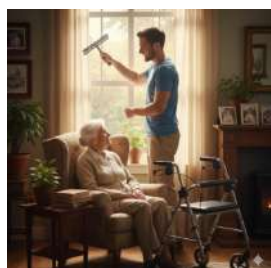
A. Een groot feest met heel veel muziek en veel mensen?

B. Een klein buurtfeest met een hapje en een drankje

Waarom?

GEEL

Waar moet de gemeente zijn geld aan uitgeven?

A. Aan hulp voor mensen die weinig geld hebben

B. Aan een extra mooie speeltuin

GROEN

Krijg jij hulp thuis?

Wat zou er beter of anders kunnen?

ROOD

Opdracht:

Doe alsof je de burgemeester bent.

Wat is de eerste regel die je maakt?

BLAUW

De burgemeester wil weten wat jij vindt. Hoe vertel je dat?

- A. Ik ga stemmen
- B. Ik ga naar een bijeenkomst en stel een vraag
- C. Ik stuur een mail
- D. Ik zeg niks en blijf boos thuis

E. Anders.....

GEEL

Op 18 maart mag je stemmen. Wat neem je mee naar het stemlokaal? (kies 2 dingen)

-Mijn ID -Mijn portemonnee

-Een pen -Mijn stempas

GROEN

De gemeente moet sporten gratis maken voor mensen die dat niet zelf kunnen betalen?

ROOD

Of moet je zelf zorgen dat je voldoende beweegt?

Als je wilt leren zwemmen.
Moeten de zwemlessen gratis zijn?
Of moet je ze zelf betalen?

Wat vind jij?

BLAUW

Openbare toiletten zijn wc's waar iedereen naartoe kan in je woonplaats.

-Kun je op veel plekken naar wc's?

- Of zijn er te weinig openbare wc's?

GEEL

Moeten er gratis activiteiten zijn zodat mensen elkaar kunnen ontmoeten?

Wie zou dat moeten doen?

GROEN

Moeten burens elkaar meer helpen?

Waarom?

Ook als mensen ouder zijn en verzorgd moeten worden?

ROOD

Is er in jouw wijk een buurthuis?

Aan welke activiteiten zou jij daar mee willen doen?

Waarom zou je naar een buurthuis gaan?

BLAUW

Wat vind jij?

Moeten alle bussen en treinen gratis zijn?

Waarom?

GEEL

Heb jij vrienden en / of kennissen in jouw straat?

Is er een buurthuis in jouw wijk?

Kun je daar nieuwe mensen leren kennen?

GROEN

Wat vind jij?

Moet je op je 'gewone fiets' een helm dragen?

Moet een fietshelm verplicht worden?

ROOD

Ken jij je buren?

Wat zou jij voor je buren kunnen doen?

Kun jij iemand kunnen helpen?

BLAUW

Spelbord, dobbelsteen en pionnen

Hieronder staat alles verzameld voor een spel over de verkiezingen.

Een dobbelsteen. En allerlei pionnen.

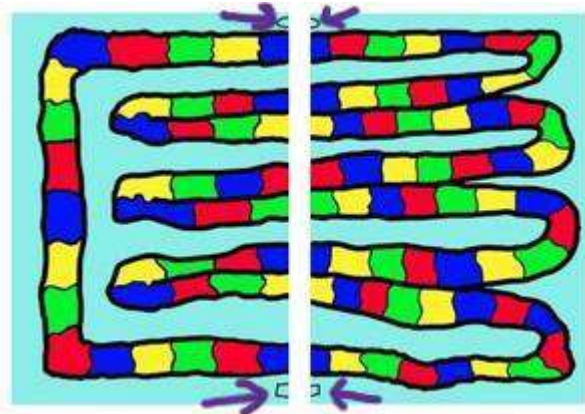
Als je zelf een dobbelsteen hebt gebruik je die.

Als je geen pionnen hebt, kun je ook allerlei andere dingen gebruiken als pion.

Bijvoorbeeld verschillende knopen, gekleurde paperclips, muntjes of steentjes.

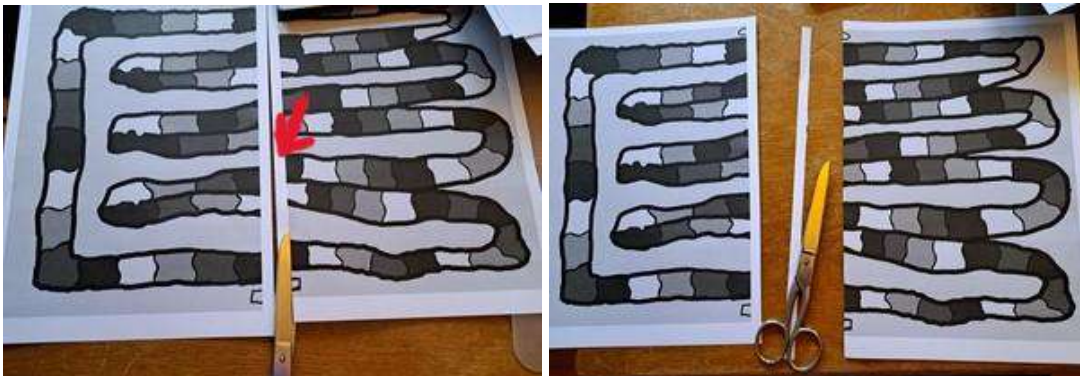
Of gewoon een stukje papier met je naam erop.

Hieronder staat uitgelegd hoe je het spelbord kunt maken.

Leg de ronde (boven) en vierkante(onder) vorm bij elkaar. Zie de pijltjes.

Het rondje en vierkant passen niet precies op elkaar, dat is niet erg. Leg het papier precies op elkaar met het plakken.

Knip op het rechter vel het kleine witte randje aan de linkerkant weg

Doe lijm op het witte randje links. Plak ze aan elkaar.
Je kunt op de achterkant ook plakband plakken.

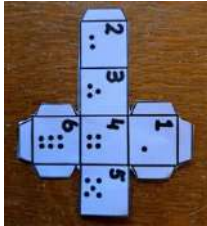
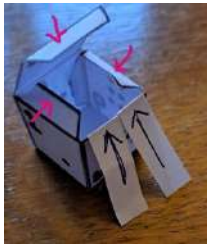

Schuif de twee binnenkanten over elkaar. Het witte randje van de binnenkant komt onder te liggen

**Als je geen dobbelstenen of pionnen hebt, kun je deze maken.
Ook als je ze gewoon leuk vindt!**

Je hoeft niet alles uit te printen. Je kunt de dingen kiezen die je nodig hebt.

**De dobbelsteen en pionnen maak je op dezelfde manier.
Hier zeg ik steeds dobbelsteen.**

	1 knip de dobbelsteen uit		2 Vouw de kleine plakstrookjes naar binnen. Vouw ook alle lijnen binnen de dobbelsteen
	3 Doe wat lijm op de kleine strookjes. Vouw de witte kanten naar binnen. Plak de strookjes met lijm op de achterkant van nr 3.	4 	Doe daarna lijm op de strookjes waar de pijltjes liggen. Klap het stuk dobbelsteen naar boven en plak de strookjes met lijm vast.
	5 Nu doe je lijm op 3 strookjes, zie de roze pijltjes. Vouw de strookjes naar binnen! Het bovenste strookje komt waar de blauwe pijltjes het aanwijzen. Deze pijltjes zijn er in het echt niet.		6 Dan is je dobbelsteen af. Ook de pionnen vouw je op deze manier.

